

O‘ZBEK TILINI O‘QITISHDA ILG‘OR PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI

Menglimurodova O‘g‘iloy Muhammadjonovna

Surxandaryo viloyati Denov tumani 35-maktab

Ona tili va adabiyoti fani o‘qituvchisi

***Annotatsiya:** Ushbu maqolada o‘zbek tilini o‘qitishda ilg‘or pedagogik texnologiyalarning o‘rni yoritilgan. Bu texnologiya til o‘rganish va o‘qitish jarayonlarini qanday yaxshilashi mumkinligini ta’kidlaydi. Maqolada interfaol ta’lim platformalari, multimedia resurslari va til o‘rganish ilovalari kabi ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalanishning mumkin bo‘lgan afzalliklari muhokama qilinadi. Unda o‘quvchilarni qiziqtirish, faol ishtirok etishga ko‘maklashish va o‘zbek tilini o‘qitish uchun immersiv o‘quv muhitini yaratish uchun texnologiyani joriy etish muhimligi ta’kidlanadi.*

***Kalit so‘zlar:** ilg‘or pedagogik texnologiyalar, o‘qitish, o‘zbek tili, til o‘rganish, interfaol ta’lim platformalari, multimedia resurslari, til o‘rganish uchun ilovalar, ishtirok, faol ishtirok, immersiv o‘quv muhiti.*

O‘zbek tilini o‘qitishda ilg‘or pedagogik texnologiyalarning o‘rni tobora ortib bormoqda, chunki texnologiya ta’limda hal qiluvchi rol o‘ynamoqda. Raqamli vositalarning jadal rivojlanishi bilan ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalanish o‘zbek tilini o‘qitish va o‘rganishni kuchaytirish, uni talabalar uchun yanada qulay, qiziqarli va samaraliroq qilish imkonini beradi.

O‘zbek tilini o‘qitishda ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalanishning asosiy afzalliklaridan biri interfaol va shaxsiylashtirilgan o‘quv tajribasini taqdim etishdir. Til o‘rganish ilovalari, onlayn interaktiv tadbirlar va virtual sinf xonalaridan foydalanish bilan talabalar til bilan yanada dinamik va immersiv tarzda shug‘ullanishlari mumkin. Bu ularning til bilish darajasini oshirishga, shuningdek, qiziqish va o‘rganishga bo‘lgan motivatsiyasini oshirishga yordam beradi.

Qolaversa, ilg‘or pedagogik texnologiyalar o‘zbek tilini o‘rganish uchun juda ko‘p manba va materiallardan foydalanish imkonini beradi. Onlayn platformalar va raqamli kutubxonalar orqali talabalar o‘zlarining til o‘rganish tajribasini oshirishi mumkin bo‘lgan asl matnlar, audioyozuvlar, videolar va boshqa multimedia kontentiga osongina kirishlari mumkin. Haqiqiy dunyo tilidan foydalanishga bunday ta’sir qilish

o'quvchilarning til ko'nikmalarini yanada madaniy va lingvistik jihatdan o'ziga xos tarzda rivojlantirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, ilg'or pedagogik texnologiyalar talabalar uchun tabaqalashtirilgan ta'lim va shaxsiylashtirilgan ta'lim yo'llarini qo'llab-quvvatlashi mumkin. Moslashuvchan ta'lim tizimlari va sun'iy intellektga asoslangan platformalardan foydalangan holda o'qituvchilar o'z o'qitishni o'quvchilarning individual ehtiyojlari va o'rganish uslublariga moslashtirishi mumkin. Bu o'quvchilarning turli lingvistik kelib chiqishi, qobiliyatlari va qiziqishlarini hisobga olishga yordam beradi va natijada tilni yanada samarali o'zlashtirishga olib keladi.

Qolaversa, ilg'or pedagogik texnologiyalar o'zbek tilida hamkorlikda o'rganish va muloqotni osonlashtirishi mumkin. Onlayn forumlar, munozaralar kengashlari va hamkorlik platformalari orqali talabalar hatto an'anaviy sinf muhitidan tashqarida ham mazmunli til o'zaro ta'sirlari va almashinuvlarida ishtirok etishlari mumkin. Bu talabalar o'rtasida hamjamiyat tuyg'usini va umumiy o'rganish tajribasini rivojlantirishga yordam beradi, shuningdek, tildan foydalanish va muloqot qilish uchun imkoniyatlar yaratadi.

Turkiy tillar oilasiga mansub o'zbek tili O'zbekistonning rasmiy tili bo'lib, qo'shni mamlakatlarda ham keng tarqalgan. Har qanday tilda bo'lgani kabi, talabalarning tilni muvaffaqiyatli o'zlashtirib olishlarini ta'minlash uchun samarali o'qitish usullarini qo'llash muhimdir. O'zbek tilini o'rgatishning foydali usullari:

- **Kommunikativ yondashuv:** Bu usulda tilni real hayotda amaliy foydalanishga qaratilgan. O'zbek tilini rolli o'yinlar, suhbatlar va interfaol mashg'ulotlar orqali o'rgatish o'quvchilarda nutq va tinglash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Kundalik til va situatsion dialoglardan foydalanishga urg'u berish o'quv jarayonini yanada qiziqarli va dolzarb qilishi mumkin.
- **Interaktiv multimedia:** interaktiv til o'rganish dasturi, onlayn videolar va audio yozuvlar kabi multimedia resurslarini o'z ichiga olish o'rganish tajribasini oshirishi mumkin. Bu vositalar o'quvchilarni o'zbek tilining asl qo'llanishi, madaniy jihatlari va tilni har tomonlama tushunishni rivojlantirish uchun muhim bo'lgan turli urg'ularni ochib berishi mumkin.
- **Vazifaga asoslangan ta'lim:** Bu usul o'quvchilardan aniq maqsadlarni bajarish uchun o'zbek tilidan foydalanishni talab qiladigan til o'rganish vazifalarini ishlab chiqishni o'z ichiga oladi. Vazifalar faol tildan foydalanishni rag'batlantiradigan va amaliy ko'nikmalarni rag'batlantiradigan muammolarni hal qilish faoliyati, ijodiy loyihalar yoki hamkorlikdagi topshiriqlardan iborat bo'lishi mumkin.

- Madaniy suvga cho‘mish: O‘zbek madaniyati, an‘analari va urf-odatlari bilan tanishish til o‘rganishni sezilarli darajada oshirishi mumkin. Adabiyot, musiqa, an‘anaviy san‘at va oshpazlik tajribalari orqali til darslariga madaniy elementlarni integratsiyalash til va uning mazmunini yaxlit tushunish imkonini beradi.

- Grammatika-tarjima usuli: Kommunikativ va immersiv yondashuvlar qimmatli bo‘lsa-da, tilni bilish uchun ma‘lum darajadagi grammatik tuzilish zarur. Grammatika qoidalarini tizimli ravishda o‘rgatish va tarjima mashqlarini o‘z ichiga olgan grammatika-tarjima metodi o‘quvchilarga o‘zbek tilining tuzilishi va sintaksisi bo‘yicha mustahkam asos yaratishi mumkin.

- Haqiqiy materiallardan foydalanish: o‘zbek tilidagi gazetalar, kitoblar, ijtimoiy tarmoqlardagi postlar va onlayn maqolalar kabi asl materiallarni o‘z ichiga olish talabalarni real dunyo tillaridan foydalanishga undashi mumkin. Ushbu yondashuv o‘quvchilarga amaliy kontekstda o‘qishni tushunish va so‘z boyligini rivojlantirishga yordam beradi.

- Texnologiya bilan ta‘minlangan ta‘lim: til o‘rganish ilovalari, virtual sinflar va onlayn resurslar kabi ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalanish o‘quv tajribasini oshirishi mumkin. Interfaol mashqlar, raqamli kartalar va til o‘rganish platformalari shaxsiylashtirilgan o‘rganish tajribasi, tezkor fikr-mulohazalar va mustaqil o‘rganish imkoniyatlarini taklif qilishi mumkin.

Umuman olganda, o‘quvchilarning ehtiyojlari va xohishlariga moslashtirilgan ushbu usullarning kombinatsiyasi o‘zbek tilini o‘zlashtirishni sezilarli darajada oshirishi mumkin. O‘qitishning turlicha yondashuvlarini o‘zida mujassamlashtirgan holda, o‘qituvchilar o‘quvchilarni o‘ziga jalb etadigan va o‘zbek tilini bilish darajasini oshiruvchi keng qamrovli til o‘rganish muhitini yaratishi mumkin.

Xulosa qilib aytish mumkinki, ilg‘or pedagogik texnologiyalar o‘zbek tilini o‘qitish va o‘rganishni sezilarli darajada oshirish imkoniyatiga ega. Ushbu texnologiyalar interfaol, shaxsiylashtirilgan va madaniy jihatdan o‘ziga xos o‘rganish tajribasini, shuningdek, keng ko‘lamli resurslardan foydalanish va tabaqalashtirilgan ta‘limni qo‘llab-quvvatlash qobiliyatini ta‘minlash orqali o‘zbek tilini o‘rganishni yanada qiziqarli, samarali va qulayroq qilishga yordam beradi. talabalar. Texnologiyalar rivojlanishda davom etar ekan, o‘qituvchilar uchun bu yutuqlarni o‘zlashtirib olishlari va ulardan o‘zbek tilini o‘qitish va o‘rganishni innovatsion va ta‘sirchan usullarda qo‘llab-quvvatlashlari muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Urazbayevna, U. N. (2022). O‘ZBEK TILINI O‘QITISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI. IJODKOR O‘QITUVCHI, 2(24), 692-695.
2. To‘xtaboyevich, A. I. (2023). O ‘ZBEK TILINI O ‘QITISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING O ‘RNI. " XXI ASRDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR, FAN VA TA’LIM TARAQQIYOTIDAGI DOLZARB MUAMMOLAR" nomli respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi, 1(11), 175-178.
3. Yerjanova, S., & To‘ychiyeva, Z. (2023). DAVLAT TILINI O ‘RGATISHDA INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING ROLI. Евразийский журнал технологий и инноваций, 1(6), 202-206.
4. Djurayeva, M., & Minamatov, Y. (2023, October). ONA TILI–SAVODXONLIK FANI. In Conference on Digital Innovation:" Modern Problems and Solutions".